

Eksamen på Økonomistudiet vinter 2015-16
Økonomiske Principper B

1. årsprøve

16. februar 2016

(2-timers prøve uden hjælpemidler)

Alle spørgsmål skal besvares.

Dette eksamenssæt består af 4 sider (inkl. denne).

Opgave A

Besvar følgende tre spørgsmål.

1. Forklar forskellen mellem pengebasen og pengemængden, og forklar hvorfor centralbanken perfekt kan kontrollere størrelsen på pengebasen, men ikke på pengemængden.
2. Nævn de tre typer af arbejdsløshed og forklar hvad de dækker over.

Den forventningsudvidede Phillips-kurve har udseendet

$$\pi = \pi^e + \beta (\bar{u} - u) + s, \quad (\text{A.1})$$

hvor π og π^e angiver den faktiske hhv. den forventede inflation, u og $\bar{u}$ er den faktiske hhv. naturlige ledighed, og s er et udbudsstød.

3. Illustrer sammenhængen i (A.1) i rette diagram og forklar begreberne *demand-pull inflation* og *cost-push inflation*.
4. Beskriv Fischer-effekten og forklar med afsæt heri den forventede langsigtede sammenhæng mellem
  - (a) væksten i pengemængden og realrenten
  - (b) væksten i pengemængden og den nominelle rente.

Opgave B

Skiftende danske regeringer har i tidens løb taget initiativer i retning af at styrke danske virksomheders muligheder for at eksportere. Typisk har begrundelsen været et ønske om at styrke eksporten for at øge antallet af danske arbejdspladser og skabe en højere vækst. Denne opgave beskæftiger sig med mulighederne herfor og benytter sig af følgende model:

$$Y = F(\bar{A}, \bar{K}, \bar{L}) \quad (\text{B.1})$$

$$Y = C + I + \bar{G} + NX \quad (\text{B.2})$$

$$C = C(Y - \bar{T}) \quad (\text{B.3})$$

$$I = I(\bar{r}^*) \quad (\text{B.4})$$

$$NX = NX(\epsilon) \quad (\text{B.5})$$

$$\epsilon = \bar{e}P/\bar{P}^* \quad (\text{B.6})$$

$$M\bar{V} = PY \quad (\text{B.7})$$

hvor Y angiver såvel den aggregerede efterspørgsel efter varer og tjenesteydelser som det samlede udbud heraf. A angiver teknologiniveauet, K er mængden af kapital, og L er beskæftigelsen, C angiver det samlede private forbrug, I er investeringerne, G er offentligt forbrug, NX er nettoeksport, T er de samlede skattebetalinger, r^* er det internationale realrenteniveau, ϵ angiver den reale valutakurs, mens e er den nominelle valutakurs defineret som antal enheder udenlandsk valuta pr. dansk krone, P er det danske prisniveau, P^* måler prisniveauet i udlandet, og M er det nominelle pengeudbud. En streg over en variabel betyder, at denne er eksogen.

Om funktionernes partielt afledte gælder som sædvanligt: $F_A, F_K, F_L > 0, 0 < C' < 1, I' < 0$ og $NX' < 0$.

1. Beskriv grundigt alle modellens relationer. Er der tale om en model for det korte eller lange sigt? Hvad kan man fortælle om kapitalmobilitet og valutakurssystem i modellen? Er der gjort de rette antagelser for at sikre en så nær beskrivelse af dansk økonomi som muligt? Begrund.
2. Foretag en kausalanalyse af modellen (uordnet kausalanalysekema SAMT ordnet kausalanalysekema *eller* pilediagram). Er der klassisk dikotomi? Og er der pengeutralitet? Begrund.

Bestemmelsen af den reale valutakurs sker således, at nettoeksporten er lig den indenlandske nettoefordringserhvervelse

$$NX(\epsilon) = \bar{S} - I(\bar{r}^*), \quad (\text{B.8})$$

hvor $\bar{Y} \equiv F(\bar{A}, \bar{K}, \bar{L})$, og hvor $\bar{S} \equiv \bar{Y} - C(\bar{Y} - \bar{T}) - \bar{G}$ angiver den nationale opsparing.

3. Udled (B.8) og redegør for det økonomiske indhold heri. Illustrer **og** forklar dernæst ligevægtsdannelsen i et diagram med nettoefordringserhvervelsen, $\bar{S} - I(\bar{r}^*)$, og nettoeksporten, NX , på X -aksen og den reale valutakurs, ϵ , på Y -aksen.

Antag nu, at en storstilet international reklamekampagne fra Udenrigsministeriet bærer frugt og betyder, at flere lande i verden bliver opmærksomme på – og derfor vælger at købe – danske varer. Dette svarer i vores model til, at nettoeksporten stiger for en given værdi af den reale valutakurs.

4. Illustrerér i samme slags diagram hvad en sådan stigning i den udenlandske efterspørgsel betyder for den reale valutakurs og for nettoeksporten. Begrund.
5. Skaber regeringens initiativer flere arbejdspladser (større L), større nettoeksport (større NX) og mere BNP-vækst (større Y)? Uanset om L , NX eller Y stiger eller ej, kan der godt være en velstandseffekt forbundet med en øget efterspørgsel efter danske varer. Begrund.
6. Inddrag din viden fra kursets øvrige modeller og fortæl helt generelt, hvilke muligheder politikerne har for at påvirke produktionen og beskæftigelsen på **såvel** kort **som** lang sigt. Er der nogle af mulighederne, der afhænger af, hvorvidt landet tillader en flydende nominel valutakurs eller fører fastkurspolitik?